

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 14. decembra 2010

o štátnej pomoci C 39/96 (ex NN 127/92), ktorú Francúzsko poskytlo v prospech Družstva pre vývoz francúzskej knihy (CELF)

[oznámené pod číslom K(2010) 8938]

(Iba francúzske znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2011/179/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

A. Prvá fáza

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek ⁽¹⁾,

po vyzvaní zúčastnených strán, aby vyjadrili svoje pripomienky v súlade s uvedeným článkom ⁽²⁾, a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

(1) Rozsudkom z 15. apríla 2008 ⁽³⁾ (ďalej „rozsudok súdu“) Všeobecný súd Európskej únie zrušil rozhodnutie Komisie 2005/262/ES z 20. apríla 2004 o pomoci poskytnutej Francúzskom v prospech Družstva pre vývoz francúzskej knihy (CELF) ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾.

(2) V nadväznosti na rozsudok Všeobecného súdu Komisia musí prijať nové rozhodnutie.

(3) Tento rozsudok je výsledkom postupu, ktorého hlavné etapy sú uvedené ďalej.

⁽¹⁾ S účinnosťou od 1. decembra 2009 sa články 86, 87 a 88 Zmluvy o ES stali článkami 106, 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v uvedenom poradí. Vo všetkých troch prípadoch sú ustanovenia v podstate totožné. Na účely tohto rozhodnutia odkazy na články 106, 107 a 108 ZFEÚ treba v prípade potreby chápať ako odkazy na články 86, 87 a 88 Zmluvy o ES.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 366, 5.12.1996, s. 7; Ú. v. EÚ C 142, 23.6.2009, s. 6.

⁽³⁾ Rozsudok Všeobecného súdu z 15. apríla 2008 vo veci T-348/04 Société Internationale de diffusion et d'édition (SIDE)/Komisia, Zb. 2008, s. II-625.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 85, 2.4.2005, s. 27.

⁽⁵⁾ Družstvo pre vývoz francúzskej knihy pôsobí pod obchodným názvom „Centre d'exportation du livre français“ (CELF).

(4) Listom z 20. marca 1992 Medzinárodná distribučná a vydateľská spoločnosť (ďalej len „SIDE“) upozornila Komisiu na opatrenia pomoci na podporu, dopravu a predaj, poskytnuté francúzskymi orgánmi CELF-u, pričom táto pomoc nebola predmetom predbežného oznámenia útvárom Komisie.

(5) Listom z 2. apríla 1992 Komisia požiadala francúzske orgány o poskytnutie informácií o charaktere a predmete opatrení pomoci spomenutých spoločnosťou SIDE, pripomínajúc týmto orgánom, že každý zámer v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci mal byť predmetom predbežného oznámenia jej útvárom.

(6) Francúzske orgány listom z 29. júna 1992 potvrdili Komisii existenciu subvencií v prospech CELF-u. Spresnili, že tieto opatrenia mali za cieľ oboznámiť nefrankofónne krajiny s francúzskou literatúrou a francúzskym jazykom a že CELF-u bolo napokon zverené riadenie troch systémov špecifickej pomoci, ktorých cieľom bolo uľahčiť prístup vzdialených čitateľov k francúzskym knihám.

(7) Listom zo 7. augusta 1992 Komisia potvrdila spoločnosti SIDE existenciu pomoci v prospech CELF-u, spresnila jej predmet a informovala ju, že dané opatrenia neboli oznámené. Spresnila však, že sporná pomoc nie je takej povahy, aby mohla nepriaznivo ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Za týchto podmienok bola SIDE vyzvaná, aby vyjadrila svoje pripomienky.

(8) Listom zo 7. septembra 1992 SIDE oznámila Komisii, že má v úmysle poukázať na diskriminačný charakter opatrení a na dôsledky, ktoré z toho vyplývajú pre obchod v rámci Spoločenstva, nespochybnila však kultúrny cieľ sledovaný ministerstvom kultúry, ktoré konalo v snahe podporiť šírenie francúzskeho jazyka a francúzskej literatúry.

- (9) V rozhodnutí z 18. mája 1993 ⁽¹⁾ Komisia usúdila, že vzhľadom na špecifickú situáciu hospodárskej súťaže v sektore knihy a na kultúrny cieľ daných režimov pomoci sa na ne uplatní výnimka ustanovená v pôvodnom článku 92 ods. 3 písm. c) zmluvy.
- (10) SIDE odvolaním z 2. augusta 1993 podala žiadosť o zrušenie tohto rozhodnutia. Rozsudkom z 18. septembra 1995 ⁽²⁾ Všeobecný súd čiastočne vyhovel žiadosti SIDE zrušením rozhodnutia Komisie z 18. mája 1993, ale iba pokiaľ ide o niektoré opatrenia týkajúce sa malých objednávok.
- (11) Súd dospel k názoru, že Komisia mohla prijať kladné rozhodnutie týkajúce sa týchto troch režimov pomoci, ktoré CELF riadi v mene štátu:
- a) pomoc na nákladnú leteckú prepravu alebo poštovú leteckú prepravu;
- b) program Stránka po stránke ⁽³⁾ (podpora šírenia kníh vo francúzskom jazyku v krajinách strednej a východnej Európy);
- c) Program Plus (vysokoškolské skriptá vo francúzskom jazyku, určené študentom subsaharskej Afriky).
- (12) Súd usúdil, že Komisia získala dostatočné informácie o týchto troch režimoch na to, aby odôvodnila zistenie, že ich dosah na fungovanie pravidiel hospodárskej súťaže je zanedbateľný. Súd tiež uviedol, že „pokiaľ ide o kultúrny cieľ spornej pomoci, účastníci konania sa zhodli na tom, že cieľom sledovaným francúzskou vládou je šírenie francúzskeho jazyka a francúzskej kultúry“. Súd usúdil, že je vhodné dospieť k názoru, že hodnotenie kultúrneho cieľa spornej pomoci nekládlo Komisii špecifické ťažkosti a že nebolo potrebné získať ďalšie informácie na uznanie kultúrneho charakteru tohto cieľa.
- (13) Pokiaľ ide o kompenzáciu na malé objednávky priznanú výlučne CELF-u, súd sa naopak domnieva, že Komisia mala dôkladne prešetriť podmienky hospodárskej súťaže v danom sektore skôr, ako sa vyjadrila k zlučiteľnosti opatrení s vnútorným trhom.
- (14) Súd teda dospel k názoru (v bode 76 rozsudku), že Komisia mala začať konanie podľa pôvodného článku 93 ods. 2 ES (teraz článok 108 ods. 2 ZFEÚ), a teda je potrebné zrušiť rozhodnutie Komisie z 18. mája 1993 v rozsahu, v akom sa týka subvencie priznanej výlučne CELF-u na kompenzáciu zvýšených nákladov na spracovanie malých objednávok kníh vo francúzskom jazyku, zadaných kníhkupcami sídlacimi v zahraničí.

B. Druhá fáza

- (15) Rozhodnutím z 30. júla 1996 Komisia v súlade s rozsudkom súdu z 18. septembra 1995 rozhodla začať konanie vo veci formálneho zisťovania. Zúčastnené strany, vyzvané na predloženie pripomienok Komisii, jej adresovali svoje vyjadrenia najmä v priebehu decembra 1996 a januára 1997.
- (16) Po skončení vyšetrovania Komisia 10. júna 1998 prijala rozhodnutie 1999/133/ES ⁽⁴⁾. Potvrdila kultúrny cieľ pomoci na malé objednávky a na základe pôvodného článku 87 ods. 3 písm. d) zmluvy dospela k záveru, že táto pomoc nie je takej povahy, aby mohla nepriaznivo ovplyvniť podmienky obchodu a hospodárskej súťaže v Únii v rozpore so spoločným záujmom na trhu vývozu kníh vo francúzskom jazyku.
- (17) Rozsudkom z 28. februára 2002 ⁽⁵⁾ Všeobecný súd rozhodol o zrušení poslednej vety článku 1 tohto rozhodnutia. Súd totiž dospel k názoru, že Komisia mala vykonať kontroly potrebné na získanie náležitých údajov s cieľom rozlíšiť trh obstarávania od trhu exportu kníh vo francúzskom jazyku vo všeobecnosti.
- (18) Súd sa domnieva, že tým, že Komisia nevykonala tieto kontroly, dopustila sa zjavne nesprávneho posúdenia tým, že považovala trh exportu kníh vo francúzskom jazyku vo všeobecnosti za referenčný trh, zatiaľ čo bolo stanovené, že sporná pomoc je určená iba vývozným komisionárom.

⁽¹⁾ Rozhodnutie NN 127/92 Pomoc exportérom francúzskych kníh (Ú. v. ES C 174, 25.6.1993, s. 6).

⁽²⁾ Rozsudok Všeobecného súdu z 18. septembra 1995 vo veci T-49/93 Société internationale de diffusion et d'édition (SIDE)/Komisia, Zb. 1995, s. II-2501.

⁽³⁾ Neskôr sa stal programom Na východe Európy.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 44, 18.2.1999, s. 37.

⁽⁵⁾ Rozsudok Všeobecného súdu z 28. februára 2002 vo veci T-155/98 Société Internationale de diffusion et d'édition (SIDE)/Komisia, Zb. 2002, s. II-1179.

(19) Naopak, rozsudkom z 22. júna 2000 ⁽¹⁾ Súdny dvor bez skúmania skutkovej podstaty veci zamietol žalobu francúzskych orgánov proti rozhodnutiu Komisie z 10. júna 1998 a potvrdil, že aj v prípade, keď by bolo možné pomoc považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom, nemá táto skutočnosť vplyv na oznamovaciu povinnosť a že z povinnosti oznámiť pomoc vopred zahŕňa povinnosť pozastavenia pomoci.

C. Tretia fáza

(20) V nadväznosti na čiastočné zrušenie rozhodnutia z 10. júna 1998 Komisia požiadala listami zo 14. júna 2002 francúzske orgány a SIDE, aby jej zaslali svoje pripomienky k dôvodom zrušenia rozhodnutia a osobitne k údajom týkajúcim sa daného trhu.

(21) Francúzske orgány boli vyzvané, aby podrobnejšie vysvetlili špecifická ponuky CELF-u v porovnaní s ostatnými aktérmi na trhu, konkrétne SIDE. SIDE bola vyzvaná, aby presnejšie vysvetlila pojem malých objednávok a aby uviedla, aká bola prípadná špecifickosť jej ponuky v porovnaní s ponukou CELF-u a ostatných aktérov na trhu.

(22) SIDE zaslala svoju odpoveď Komisii listom z 12. augusta 2002. Francúzske orgány zaslali svoju odpoveď listom zo 17. septembra 2002.

(23) Po tom, čo Komisia listom z 19. septembra 2002 požiadala SIDE, aby jej oznámila, či jej odpoveď obsahuje dôverné informácie, a dostala zápornú odpoveď 30. septembra 2002, listom zo 17. októbra 2002 odovzdala odpoveď od SIDE spolu s prílohami francúzskym orgánom so žiadosťou o pripomienky. Zároveň im pri tejto príležitosti položila ďalšie doplňujúce otázky.

(24) Listom z 30. októbra 2002 Komisia položila ďalšie doplňujúce otázky aj SIDE, na ktoré táto odpovedala listami z 31. októbra 2002 a 9. decembra 2002. SIDE po otázke Komisie zo 16. decembra 2002 oznámila Komisii listom z 23. decembra 2002, že jej odpovede neobsahujú žiadne dôverné informácie a môžu byť odovzdané francúzskym orgánom na pripomienkovanie.

(25) Keďže francúzske orgány neodpovedali v stanovenej lehote, Komisia bola nútená zaslať im listom

z 27. novembra 2002 výzvu. Listom z 19. decembra 2002 francúzske orgány požiadali Komisiu o ďalší odklad termínu.

(26) Dňa 9. januára 2003 Komisia zaslala francúzskym orgánom odpoveď SIDE z 23. decembra 2002 na pripomienkovanie. Listom zo 17. januára 2003 francúzske orgány odpovedali na otázky Komisie zo 17. októbra 2002.

(27) Listom zo 4. februára 2003 francúzske orgány požiadali Komisiu o ďalší odklad termínu, pokiaľ ide o žiadosť pripomienkovať druhú odpoveď SIDE z 23. decembra 2002. Komisia čiastočne poskytla žiadaný odklad listom z 11. februára 2003. Listom z 11. marca 2003 francúzske orgány adresovali Komisii svoju odpoveď.

(28) SIDE bola na vlastnú žiadosť tiež prijatá útvarmi Komisie a počas stretnutia, ktoré sa konalo 4. marca 2003, mohla vysvetliť svoj pohľad na vec od začiatku.

(29) Po skončení tohto konania Európska komisia prijala rozhodnutie 2005/262/ES, v ktorom po tom, ako dospela k záveru, že pomoc nemohla nadmerne kompenzovať náklady vzniknuté spracúvaním malých objednávok, uznala spornú pomoc za zlučiteľnú podľa pôvodného článku 87 ods. 3 písm. d) zmluvy.

D. Štvrtá fáza

(30) Rozsudkom z 15. apríla 2008 Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Komisie z 20. apríla 2004.

(31) Súd sa domnieva, že v prípade časti pomoci, ktorá bola CELF-u poskytnutá pred 1. novembrom 1993, teda pred nadobudnutím platnosti Zmluvy o Európskej únii, Komisia vychádzala z nesprávneho právneho posúdenia tým, že spornú pomoc uznala za zlučiteľnú so spoločným trhom podľa pôvodného článku 87 ods. 3 písm. d), hoci bolo treba uplatniť hmotnoprávne pravidlá, ktoré boli účinné pred 1. novembrom 1993. Súd prihliadol najmä na skutočnosť, že Zmluva o EÚ neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia týkajúce sa uplatňovania pôvodného článku 87 ods. 3 písm. d) a že zásada právnej istoty okrem výnimiek bráni tomu, aby časová pôsobnosť právneho aktu Spoločenstva bola stanovená k dátumu predchádzajúcemu jeho uverejneniu.

⁽¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-332/98 Francúzsko/Komisia, Pomoc v prospech Družstva pre vývoz francúzskej knihy, Zb. 2000, s. I-4833.

- (32) Súd tiež dospel k záveru, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia pri skúmaní zlučiteľnosti spornej pomoci tým, že nadhodnotila náklady na spracovanie malých objednávok, ktoré CELF skutočne vynaložil. V rozhodnutí z 20. apríla 2004 Komisia totiž nezohľadnila skutočné náklady na spracovanie malých objednávok, ale urobila odhad týchto nákladov na základe celkových nákladov vynaložených CELF-om (započítanie časti celkových nákladov na spracovanie malých objednávok podľa odlišného kľúča pre každú kategóriu nákladov). Na niektoré kategórie nákladov boli použité koeficienty násobenia zohľadňujúce zvýšenú náročnosť spracovania malých objednávok v porovnaní s ostatnými aktivitami CELF-u. Súd však dospel k názoru, že tieto ťažkosti mohli byť vyriešené vďaka diaľkovému prenosu, ktorý mohol byť použitý u dvoch tretín malých objednávok. Súd sa preto domnieva, že Komisia sa dopustila nesprávneho posúdenia tým, že uplatnila koeficienty násobenia na niektoré náklady (a v každom prípade na objednávky spracované diaľkovým prenosom), a dospel k záveru, že bez použitia týchto koeficientov by boli náklady spojené so spracovaním malých objednávok nižšie a hospodársky výsledok činnosti spracovania malých objednávok by bol pozitívny (600 000 FRF, teda 91 469 EUR). Podľa súdu tak Komisia nepreukázala, že nedošlo k nadmernej kompenzácii.

E. Piata fáza

- (33) Na základe rozsudku súdu z 15. apríla 2008 preto zostáva konanie vo veci formálneho zisťovania, ktoré bolo začaté rozhodnutím Komisie z 30. júla 1996, otvorené a Komisia musí prijať nové rozhodnutie.
- (34) So zreteľom na dôvody rozsudku súdu z 15. apríla 2008 a vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie o začatí konania bolo prijaté 30. júla 1996, Komisia mala záujem opäť vyzvať francúzske orgány a zúčastnené strany, aby vyjadrili svoje pripomienky.
- (35) Komisia teda prijala rozhodnutie o rozšírení konania z 8. apríla 2009⁽¹⁾ [rozhodnutie K(2009) 2481, „rozhodnutie o rozšírení konania“]. Toto rozhodnutie o rozšírení konania, v ktorom sa stanovuje nový termín na vyjadrenie pripomienok, doplnilo rozhodnutie o otvorení konania z 30. júla 1996. Uvádza sa v ňom, že obe rozhodnutia je nutné považovať za neoddeliteľný celok, ktorý vedie k jedinému a tomu istému konaniu vo veci formálneho zisťovania, a že v rozsahu, v akom by sa opis skutkových okolností a právnych predpisov alebo predbežné hodnotenie Komisie v rozhodnutí o rozšírení konania mohlo líšiť od rozhodnutia o otvorení konania z 30. júla 1996, sa má prihliadať výlučne na rozhodnutie o rozšírení konania.
- (36) Komisia vyzvala zúčastnené strany, aby vyjadrili svoje pripomienky k danej pomoci.
- (37) Komisia dostala pripomienky francúzskych orgánov 9. júna 2009, ako aj pripomienky SIDE 23. júla 2009. Komisia poskytla pripomienky SIDE, francúzskym orgánom dala možnosť sa k nim vyjadriť 24. augusta 2009, a dostala ich vyjadrenia 24. septembra 2009.
- (38) Francúzske orgány však neposkytli všetky podrobné údaje, ktoré Komisia žiadala v rozhodnutí o rozšírení konania, a vo veci primeranosti pomoci opätovne zaslali údaje, ktoré už poskytli 17. septembra 2002, 17. januára 2003 a 11. marca 2003 a ktoré Komisia ako také nemohla využiť vzhľadom na rozsudok súdu z 15. apríla 2008.
- (39) Listom z 8. októbra 2009 preto útvary Komisie zaslali francúzskym orgánom výzvu týkajúcu sa jej žiadosti o poskytnutie informácií k uvedeným konkrétnym bodom, pričom uviedli, že pokiaľ tieto informácie nedostanú do desiatich pracovných dní, Komisia bude nútená prijať konečné rozhodnutie na základe informácií, ktoré má k dispozícii, v súlade s článkom 13 ods. 1 rokovacieho poriadku, čomu prípadne môže predchádzať vydanie príkazu na poskytnutie informácií podľa článku 10 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES⁽²⁾.
- (40) Listom z 21. októbra 2009 francúzske orgány informovali Komisiu, že Tribunal de commerce de Paris (Obchodný súd v Paríži) rozsudkom z 9. septembra 2009 vydal príkaz na súdnu likvidáciu CELF-u a tento ukončil svoju činnosť. Pokiaľ ide o informácie, ktoré Komisia žiadala listom z 8. októbra 2009, francúzske orgány uviedli, že nedisponujú ďalšími informáciami, ktoré by mohli poskytnúť, a odkázali na svoje pripomienky zaslané 9. júna 2009.
- (41) Rozhodnutím z 20. novembra 2009 [rozhodnutie K(2009) 9256, „rozhodnutie o príkaze na poskytnutie informácií“] Komisia rozhodla nariadiť Francúzsku, aby predložilo požadované informácie, pretože napriek opakovaným žiadostiam neboli tieto informácie poskytnuté.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 142, 23.6.2009, s. 6.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.

(42) Listom z 2. decembra 2009 francúzske orgány informovali, že nedisponujú ďalšími informáciami, ktoré by mohli Komisiu poskytnúť, a odkázali na svoje pripomienky zaslané 9. júna 2009.

(43) Je potrebné uviesť, že 2. decembra 2009 francúzske orgány tiež zaslali list vo veci režimu pomoci nazvaného Program vysokoškolských a vedeckých kníh, nazývaného aj Program Plus. Tento režim pomoci nie je predmetom tohto rozhodnutia.

(44) Listom z 22. decembra 2009 Komisia požiadala francúzske orgány o informácie o situácii CELF-u a o prebiehajúcom likvidačnom konaní CELF-u. Francúzske orgány odpovedali 27. januára 2010. Ďalšie upresnenia poskytli tiež 9. marca 2010 a 26. novembra 2010.

F. Konanie na vnútroštátnych súdoch a prejudiciálne otázky

(45) Je potrebné tiež uviesť, že na vnútroštátnych súdoch vo Francúzsku prebiehajú konania, ktoré boli postúpené Súdnemu dvoru podľa článku 267 ZFEÚ (predtým článok 234 Zmluvy o ES). Hlavné etapy týchto konaní sú stručne uvedené nižšie.

(46) SIDE sa obrátila na francúzske súdy na základe priameho účinku pôvodného článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES. Cour administrative d'appel de Paris (Odvolací správny súd v Paríži) rozhodnutím z 5. októbra 2004, potvrdzujúcim rozsudok Tribunal administratif de Paris (Správny súd v Paríži) z 26. apríla 2001, nariadil francúzskemu štátu vymáhať pomoc poskytnutú CELF-u.

(47) Conseil d'État (Štátna rada), na ktorú bol podaný kasačný opravný prostriedok, potvrdil rozsudkom z 29. marca 2006 niektoré aspekty rozhodnutia Cour administrative d'appel, najmä skutočnosť, že daná pomoc nebola výlučne kompenzáciou záväzku služby vo verejnom záujme⁽¹⁾, nemohla byť vnútroštátnym súdom považovaná za existujúcu pomoc a že sa CELF nemôže odvolávať na legitímnu dôveru.

(48) V rozsudku z 29. marca 2006 však Conseil d'État rozhodol o prerušení konania do doby, kým sa Súdny dvor nevyjadrí k prejudiciálnym otázkam, ktoré mu položila v súvislosti s povinnosťami vnútroštátneho súdu z hľadiska na neoznámenú štátnu pomoc, ktorá však

bola rozhodnutím Komisie spätne uznaná za zlučiteľnú so spoločným trhom.

(49) V rozsudku z 12. februára 2008⁽²⁾ Súdny dvor rozhodol takto:

„Článok 88 ods. 3 posledná veta Zmluvy o ES sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd nie je povinný nariadiť vymáhanie vrátenia pomoci poskytnutej v rozpore s týmto ustanovením, pokiaľ Komisia Európskych spoločenstiev prijala konečné rozhodnutie, ktorým konštatovala zlučiteľnosť uvedenej pomoci so spoločným trhom v zmysle článku 87 ES. Podľa práva Spoločenstva je tento súd povinný nariadiť, aby príjemca pomoci platil z tejto pomoci úroky za obdobie nezákonnosti. V rámci vnútroštátneho práva môže uvedený súd prípadne nariadiť okrem toho vymáhanie vrátenia nezákonnej pomoci a to bez toho, aby bolo dotknuté právo členského štátu na opätovné poskytnutie tejto pomoci neskôr. Takisto môže vyhovieť návrhom na náhradu škôd spôsobených nezákonnou povahou štátnej pomoci.

V procesnej situácii, akou je tá vo veci samej, sa na účely výpočtu sumy, ktorú je príjemca povinný zaplatiť, s výnimkou mimoriadnych okolností, vzťahuje povinnosť napraviť účinky nezákonnosti pomoci, vyplývajúca z článku 88 ods. 3 poslednej vety ES, aj na obdobie medzi prijatím rozhodnutia Komisie Európskych spoločenstiev o zlučiteľnosti tejto pomoci so spoločným trhom a zrušením uvedeného rozhodnutia súdom Spoločenstva.“

(50) V nadväznosti na rozsudok Súdného dvora z 12. februára 2008, ako aj na uvedený rozsudok súdu z 15. apríla 2008, Conseil d'État v rozsudku z 19. decembra 2008 zrušil články 2, 3 a 4 uvedeného rozsudku Cour administrative d'appel de Paris z 5. októbra 2004 a rozhodol takto.

(51) Predovšetkým sa Ministre de la Culture et de la Communication (ministerstvo kultúry a komunikácie) ukladá povinnosť vymáhať úroky zo štátnej pomoci poskytnutej CELF-u od roku 1980 do dňa vynesenia rozsudku Conseil d'État, vypočítané podľa nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004⁽³⁾. Rovnako sa ukladá povinnosť spätne vymáhať úroky splatné odo dňa rozsudku Conseil d'État do dňa, kedy buď bude právoplatne rozhodnuté o zlučiteľnosti tejto pomoci so spoločným trhom alebo sa právoplatne pristúpi k vráteniu pomoci.

⁽¹⁾ Podľa Conseil d'État Cour administrative d'appel mohol legálne vychádzať zo skutočnosti, že nebolo určené, že výška pomoci nepresahuje náklady vyplývajúce z povinností verejnej služby zverenej CELF-u a že nebôl vopred a transparentným spôsobom stanovený základ kompenzácie.

⁽²⁾ Rozsudok Súdného dvora z 12. februára 2008 vo veci C-199/06 Centre d'exportation du livre français (CELF), Ministre de la Culture et de la Communication/Société internationale de diffusion et d'édition (SIDE), Zb. 2008, s. I-00469.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1.

(52) Conseil d'État navyše rozhodol o prerušení konania, kým sa Súdny dvor nevyjadrí k týmto prejudiciálnym otázkam:

„1. Môže vnútroštátny súd prerušiť konanie o otázke povinnosti vrátenia štátnej pomoci až do právoplatného rozhodnutia Komisie o zlučiteľnosti pomoci s pravidlami spoločného trhu, keď prvé rozhodnutie Komisie vyhlasujúce túto pomoc za zlučiteľnú bolo zrušené súdom Spoločenstva?

2. Keď Komisia trikrát vyhlásila pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom predtým, ako boli tieto rozhodnutia zrušené Súdom prvého stupňa Európskych spoločenstiev, môže takáto situácia predstavovať výnimočnú okolnosť, ktorá by mohla viesť vnútroštátny súd k obmedzeniu povinnosti vymáhať túto pomoc?“

(53) Dňa 11. marca 2010 ⁽¹⁾ Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnych otázkach takto:

„1. Vnútroštátny súd, na ktorý bol na základe článku 88 ods. 3 ES podaný návrh na vrátenie nezákonnej štátnej pomoci, nemôže prerušiť konanie o tomto návrhu, a to až dovtedy, kým Komisia Európskych spoločenstiev nerozhodne o zlučiteľnosti pomoci so spoločným trhom po zrušení predchádzajúceho kladného rozhodnutia.

2. Skutočnosť, že Komisia Európskych spoločenstiev prijala po sebe tri rozhodnutia, ktorými vyhlásila pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom a ktoré následne zrušil súd Spoločenstva, nemôže byť sama osebe výnimočnou okolnosťou, ktorá môže odôvodniť obmedzenie povinnosti príjemcu vrátiť túto pomoc, keď bola poskytnutá v rozpore s článkom 88 ods. 3 ES.“

2. OPIS DANÉHO OPATRENIA

(54) Francúzske orgány Komisii oznámili, že v súlade s orientáciami všeobecnej politiky francúzskej vlády týkajúcej sa podpory knihy a literatúry vo francúzskom jazyku ministerstvo kultúry v roku 1980 rozhodlo priznať pomoc vývozným komisionárom, ktorí by prijali akúkoľvek objednávku bez ohľadu na jej výšku a rentabilitu. Tieto opatrenia boli prijaté s cieľom zmierniť nedostatky trhu a podporiť zachovanie činnosti

spojenej s malými nerentabilnými objednávkami na obstarávanom exportnom trhu.

(55) Podľa francúzskych orgánov malé kníhkupectvá, sídliace prevažne v nefrankofónnych oblastiach, niekedy ťažko prístupných a/alebo vzdialených, narážali na vážne ťažkosti pri zásobovaní, keďže ich objednávky nemohli byť vybavené prostredníctvom tradičných distribučných sietí, keď množstvá objednaných diel boli nedostatočné alebo keď jednotková cena objednaných kníh nebola dost vysoká na to, aby služba bola rentabilná.

(56) Podľa francúzskych orgánov bolo teda cieľom danej pomoci umožniť vývozným komisionárom vybaviť všetky objednávky kníhkupcov sídliačich v zahraničí prevažne v nefrankofónnych oblastiach bez ohľadu na ich výšku, rentabilitu a miesto určenia. Cieľom bolo, aby v rámci francúzskej politiky podpory kultúrnej rozmanitosti mohla byť zabezpečená optimálna distribúcia kníh vo francúzskom jazyku a aby bolo takto podporené šírenie frankofónnej literatúry po celom svete.

(57) Mechanizmus pomoci prijatý francúzskymi orgánmi, nazvaný Program malých objednávok, spočíval v subvencii na účely kompenzácie zvýšených nákladov na spracovanie malých objednávok, ktorých výšku francúzske orgány stanovili ako nižšiu alebo rovnú 500 francúzskym frankom (FRF), teda približne 76 EUR.

(58) Podľa francúzskych orgánov sa spoločnosť, ktorej boli priznané subvencie, musela zaviazat' predložiť riaditeľstvu pre knihy a čítanie ministerstva kultúry všetky údaje týkajúce sa všeobecnej činnosti spoločnosti (celkový obrat, finančné účty, predbežné rozpočty, kópie uznesení potvrdzujúcich tieto údaje, prípadne správu účtovného komisára a súhrnnú tabuľku miezd), ako aj všetky doklady súvisiace s činnosťou, ktorá má byť dotovaná, predovšetkým vyúčtovanie použitia subvencií, dokazujúce vykonanie služieb, na ktoré bola v predchádzajúcom roku priznaná subvencia.

(59) V praxi získala podporu v rámci Programu malých objednávok iba jedna spoločnosť, CELF. Podľa francúzskych orgánov mala spoločnosť každý rok preukázať zvýšené náklady vzniknuté službou týkajúcou sa malých objednávok a tak podporiť žiadosť o subvenciu na ďalší rok. Konkrétne, štvrtina subvencie priznanej v predchádzajúcom roku bola vyplatená na začiatku roka a zvyšok na nasledujúcu jeseň po štátnymi orgánmi vykonanom preskúmaní predbežného rozpočtu danej spoločnosti a výkyvov zaznamenaných počas prvej časti účtovného obdobia. Pokiaľ sa pomoc nepoužila v plnej výške, na základe dohody sa zvyšná suma odpočítala zo subvencií na ďalší rok. Okrem toho sa ministerstvo kultúry zúčastňovalo ako pozvaný pozorovateľ na správnych výboroch a na valných zhromaždeniach CELF-u.

⁽¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 11. marca 2010 vo veci C-1/09 CELF, Ministre de la Culture/SIDE, zatiaľ neuverejnený.

(60) Je potrebné spresniť, že od roku 1997 výška pomoci stále klesala a v roku 2002 bola daná pomoc zrušená. CELF teda každý rok od roku 1980 až do konca roka 2001 získal pomoc určenú podľa francúzskych orgánov na zníženie nákladov na spracovanie malých objednávok kníh vo francúzskom jazyku, prichádzajúcich zo zahraničia. V rámci predmetnej pomoci bolo od roku 1980 do konca roka 2001 CELF-u vyplatených celkovo okolo 4,8 milióna EUR.

Tabuľka

Výška pomoci poskytnutej CELF-u od roku 1980 na spracovanie „malých objednávok“

Údaje poskytnuté francúzskymi orgánmi

(sumy boli zaokrúhlené v eurách)

Rok	Výška pomoci	Rok	Výška pomoci
1980	91 469,41	1992	422 283,78
1981	91 469,41	1993	382 647,03
1982	205 806,17	1994	304 898,03
1983	164 644,94	1995	304 898,03
1984	137 204,12	1996	304 898,03
1985	141 777,59	1997	243 918,43
1986	248 491,90	1998	182 938,82
1987	214 953,11	1999	121 959,21
1988	213 428,62	2000	60 979,61
1989	259 163,33	2001	38 112,25
1990	304 898,03	2002	0
1991	373 500,09		

3. PRIPOMIENKY FRANCÚZSKA A PRIPOMIENKY SIDE V NADVÁZNOSTI NA ROZŠÍRENIE KONANIA

(61) V odpovedi z 9. júna 2009 na rozhodnutie o rozšírení konania francúzske orgány vyjadrili najmä tieto pripomienky.

(62) Francúzske orgány predovšetkým uviedli, že súhlasia so závermi Komisie, podľa ktorých pomoc v prospech CELF-u predstavuje štátnu pomoc a výnimky ustanovené v článku 107 ods. 2 a ods. 3 písm. a) a b) ZFEÚ sa neuplatňujú.

(63) V rámci posúdenia pomoci v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) a d) ZFEÚ francúzske orgány neuviedli nové skutočnosti vo veci primeranosti pomoci.

(64) Francúzske orgány tiež uviedli, že dospeli k názoru, že úloha zverená CELF-u predstavuje službu vo verejnom záujme podľa článku 106 ods. 2 ZFEÚ.

(65) Francúzske orgány sa napokon a najmä odvolali na výnimočné okolnosti, na základe ktorých by Komisia nemala nariadiť vymáhanie pomoci.

(66) Ako už bolo uvedené, francúzske orgány teda neposkytli podrobné údaje požadované Komisiou v rozhodnutí o rozšírení konania a vo veci primeranosti pomoci opätovne zaslali údaje, ktoré už poskytli v roku 2002 a 2003 a ktoré Komisia ako také nemohla využiť vzhľadom na rozsudok súdu z 15. apríla 2008. Po výzve z 8. októbra 2009 Komisia 20. novembra 2009 rozhodla nariadiť francúzskym orgánom, aby poskytli požadované informácie podľa článku 10 ods. 3 nariadenia (ES) č. 659/1999. Listom z 2. decembra 2009 francúzske orgány odpovedali, že nemajú ďalšie informácie, ktoré by mohli Komisii poskytnúť.

(67) V pripomienkach z 23. júla 2009 SIDE vyjadrila najmä nasledujúce pripomienky.

(68) SIDE pripomenula, že pomoc získal iba CELF napriek tomu, že podľa SIDE činnosť CELF-u nie je osobitosťou CELF-u, pretože práve spracovanie akokoľvek veľkých, aj minimálnych objednávok z geograficky rozptýlených kníhkupectiev a ich zlúčenie za účelom zadania väčších objednávok u vydavateľov je podľa SIDE samotnou definíciou činnosti vývozného obstarávania. SIDE tiež uviedla, že jej samotnej vraj bolo poskytnutie pomoci zamietnuté nie z dôvodu údajného nedostatku transparentnosti, ale preto, že je súkromnou spoločnosťou, a nie družstvom vydavateľov.

(69) SIDE tiež vzniesla podrobné námietky voči tvrdeniu, že pomoc bola nevyhnutná. V rámci toho sa najmä domnieva, že výklad pojmu „malé objednávky“ je svojvoľný, a vyvracia číselné údaje, ktoré predložili francúzske orgány.

(70) Okrem toho SIDE dospela k záveru, že pomoc nie je odôvodnená na základe článku 106 ods. 2 ZFEÚ a že bola založená najmä na rozsudkoch vnútroštátnych súdov, týkajúcich sa činnosti CELF-u.

(71) SIDE napokon uviedla, že podľa jej názoru v danom prípade neexistuje žiadna výnimočná okolnosť, ktorá by mohla obmedziť povinnosť vymáhania pomoci.

4. POSÚDENIE POMOCI

(72) Je potrebné určiť, či predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc a či ho prípadne možno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom. V rámci posudzovania tohto opatrenia Komisia musí prihliadať na rozsudok Všeobecného súdu z 15. apríla 2008.

A. Posúdenie opatrenia so zreteľom na článok 107 ods. 1 ZFEÚ

- (73) V článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa ustanovuje, že „ak nie je touto zmluvou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členskými štátmi alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvyhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.
- (74) Na úvod, ako sa už uviedlo v rozhodnutí o rozšírení konania, Komisia pripomína, že záver Komisie, podľa ktorého predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc podľa zmluvy, nebol spochybnený ani v jednej z etáp konania pred Komisiou, ani pred súdmi Európskej únie⁽¹⁾, a dokonca ani pred vnútroštátnymi súdmi⁽²⁾. Preto francúzske orgány v odpovedi z 9. júna 2009 na rozhodnutie o rozšírení konania uviedli, že súhlasia so závermi Komisie, podľa ktorých pomoc v prospech CELF-u predstavuje štátnu pomoc.
- (75) Komisia sa domnieva, že predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ (predtým článok 87 ods. 1 ES) z týchto dôvodov:
- (76) Predovšetkým, opatrenie poskytuje CELF-u výhodu, pretože mu umožňuje znížiť náklady na malé objednávky. Je selektívne, pretože v praxi bolo uplatnené len v prospech CELF-u.
- (77) Opatrenie je zároveň financované z rozpočtových prostriedkov francúzskeho štátu, teda zo štátnych zdrojov. O jeho uplatnení rozhodlo ministerstvo kultúry a opatrenie tak možno prisúdiť francúzskym orgánom.
- (78) Opatrenie by navyše mohlo nepriaznivo ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť hospodársku súťaž. Pomoc sa totiž poskytuje francúzskym komisio-nárom (v praxi CELF-u), ktorí exportujú knihy vo fran-

cúzskom jazyku najmä do nefrankofónnych krajín. Títo francúzski komisio-nári sú teda vo vzájomne konkurenčnom postavení, aspoň potenciálne, s inými komisio-nármi pre vývoz frankofónnych kníh sídlaciami v iných frankofónnych krajinách Európskej únie (v Belgicku a Luxembursku). Skutočnosť, že vplyv na obchod a narušenie hospodárskej súťaže spôsobené opatrením sa zdajú byť zanedbateľné, nemení nič na tomto závere. V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora totiž Komisia nie je povinná preukázať skutočný dosah pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné narušenie hospodárskej súťaže; stačí, že pomoc by mohla nepriaznivo ovplyvniť obchod a narušiť hospodársku súťaž.

- (79) Komisia sa napokon domnieva, že podmienky uplatnenia judikatúry Altmark nie sú splnené. V rozsudku z 24. júla 2003⁽³⁾ Súdny dvor spresnil podmienky, za akých subvencia v prospech spoločnosti poverenej riadením služby všeobecného hospodárskeho záujmu nepredstavuje štátnu pomoc: „po prvé, prijímajúci podnik je skutočne poverený plnením záväzkov súvisiacich so službou vo verejnom záujme a tieto záväzky boli jasne vymedzené; po druhé, parametre, na základe ktorých sa náhrada počíta, sú vopred stanovené objektívnym a transparentným spôsobom; po tretie, náhrada nepresahuje sumu nevyhnutnú na pokrytie všetkých alebo časti nákladov vzniknutých plnením záväzkov služby vo verejnom záujme, pri zohľadnení súvisiacich príjmov a primeraného zisku z plnenia týchto záväzkov; po štvrté, ak podnik, ktorý má byť poverený plnením záväzkov súvisiacich so službou vo verejnom záujme, nebol vybraný podľa postupu verejného obstarávania, výška potrebnej náhrady sa stanoví na základe analýzy nákladov, ktoré by pri plnení týchto záväzkov vznikli priemernému podniku, dobre spravovanému a primerane vybavenému dopravnými prostriedkami tak, aby bol schopný plniť príslušné požiadavky na službu vo verejnom záujme, pri zohľadnení súvisiacich príjmov a primeraného zisku z plnenia týchto záväzkov.“
- (80) V tomto prípade, a bez toho, aby bolo potrebné rozvíjať každú podmienku zvlášť, pretože sú to podmienky kumulatívne, Komisia konštatuje, že výber CELF-u neprebehlo v rámci postupu verejného obstarávania a že výška náhrady nebola stanovená na základe analýzy nákladov, ktoré by vznikli priemernému, dobre riadenému a výrobnými prostriedkami primerane vybavenému podniku.
- (81) Za týchto podmienok pomoc poskytnutá CELF-u predstavuje štátnu pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pretože sú prítomné všetky základné prvky definície pojmu štátnej pomoci.

⁽¹⁾ Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 15. apríla 2008 nezrušil prvú a druhú vetu článku 1 rozhodnutia Komisie z 20. apríla 2004, podľa ktorých „pomoc v prospech Družstva pre vývoz francúzskej knihy (CELF) na spracúvanie malých objednávok kníh vo francúzskom jazyku, ktorú Francúzsko poskytovalo v rokoch 1980 až 2001, predstavuje pomoc vyplývajúcu z článku 87 ods. 1 zmluvy. Vzhľadom na to, že Francúzsko neoznámilo túto pomoc Komisii pred jej uskutočnením, táto pomoc bola priznaná v rozpore so zákonom“.

⁽²⁾ Conseil d'État napríklad v rozsudku z 19. decembra 2008 dospel k záveru, že „spôsoby týkajúce sa posúdenia súm vyplatených CELF-u ako štátnej pomoci a povinnosť oznámiť ju musia byť preto odmietnuté“. V uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania z 29. marca 2006 už Conseil d'État totiž dospel k názoru, že „cour administrative d'appel neskrešlil dôkazy ani neposúdil nesprávne skutočnosti, ktoré mu boli predložené, ak usúdil, že predmetná pomoc nie je výlučne kompenzáciou záväzku služby vo verejnom záujme a predstavuje štátnu pomoc, na ktorú sa vzťahuje povinnosť oznámiť ju vopred Komisii.“

⁽³⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003 vo veci C-280/00 Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark, Zb. 2003, s. I-7747.

(82) Francúzske orgány však predmetné opatrenie neoznámili Komisii. Pomoc bola teda poskytnutá v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že Komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla vyjadriť svoje pripomienky. Pomoc bola teda poskytnutá neoprávnene.

(83) Keďže predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc, je potrebné posúdiť jeho zlučiteľnosť s vnútorným trhom.

B. Posúdenie opatrenia so zreteľom na článok 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ

(84) Komisia je toho názoru, že výnimky z článku 107 ods. 2 ZFEÚ sa v tomto prípade neuplatňujú, pretože účelom predmetných opatrení zjavne nebolo dosiahnutie cieľov, ktoré sú v ňom vymedzené.

(85) Pomoc nespĺňa ani podmienky stanovené vo výnimke podľa článku 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ, keďže nebola určená na podporu rozvoja regiónov, na ktorú by bolo možné uplatniť spomínané ustanovenie. V tomto prípade nemožno uplatniť ani výnimku podľa článku 107 ods. 3 písm. b), týkajúcu sa podpory na realizáciu dôležitého projektu európskeho spoločného záujmu, pretože cieľom predmetného opatrenia nebola podpora takého typu projektu. Keďže pomoc nemala za cieľ ani nápravu závažnej poruchy fungovania francúzskeho hospodárstva, neuplatňuje sa v tomto prípade ani výnimka stanovená v druhej časti článku 107 ods. 3 písm. b).

(86) Komisia teda musí preskúmať uplatňovanie článku 107 ods. 3 písm. c) a d) ZFEÚ [predtým článok 87 ods. 3 písm. c) a d) Zmluvy o ES].

(87) Vzhľadom na rozsudok Všeobecného súdu z 15. apríla 2008 je potrebné rozlišovať pomoc, ktorá bola poskytnutá pred nadobudnutím platnosti Zmluvy o Európskej únii (1. november 1993), a pomoc, ktorá bola vyplatená po nadobudnutí jej platnosti, na ktoré je potrebné uplatňovať hmotnoprávne pravidlá, ktoré boli účinné v danom období.

(88) Na tento účel Komisia berie na vedomie skutočnosť, že štvrtina subvencie udelennej v predchádzajúcom roku bola CELF-u vyplatená na začiatku roka a zostatok na nasledujúcu jeseň po štátnymi orgánmi vykonanom preskúmaní predbežného rozpočtu danej spoločnosti a výkyvov zaznamenaných počas prvej časti účtovného obdobia. Pokiaľ sa pomoc nepoužila v plnej výške, zvyšná suma sa odpočítala zo subvencií na ďalší rok. Subvencia za rok 1993 bola sčasti vyplatená na začiatku roka 1993 a zostatok na jeseň 1993. Rozhodnutie o poskytnutí pomoci za rok 1993 francúzske orgány prijali na konci roka 1992 alebo na začiatku roka 1993, v každom prípade však pred nadobudnutím platnosti Zmluvy o Európskej únii. Komisia je preto toho názoru, že

pomoc vyplatenú za rok 1993 je potrebné posudzovať na základe právnych predpisov uplatniteľných pred nadobudnutím platnosti Zmluvy o Európskej únii.

a) *Posúdenie pomoci so zreteľom na článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ*

(89) V článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ [predtým článok 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES] sa spresňuje, že „môže byť považovaná za kompatibilnú s vnútorným trhom [...] pomoc určená na podporu kultúry a zachovanie dedičstva, ak neovplyvňuje podmienky obchodu a hospodársku súťaž v Únii spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom“.

(90) Je teda potrebné overiť, či pomoc vyplatená CELF-u od roku 1994 až do konca roka 2001 sledovala kultúrny cieľ a či nepriaznivo ovplyvňovala podmienky obchodu a hospodárskej súťaže v Európskej únii v rozpore so spoločným záujmom.

i) Kultúrny cieľ

(91) Na úvod Komisia pripomína, že súd uznal kultúrny cieľ pomoci vyplatenej CELF-u v už citovanom rozsudku z 18. septembra 1995. Súd tak v bode 62 rozsudku dospel k názoru, že „pokiaľ ide o kultúrny cieľ spornej pomoci, účastníci konania sa zhodli na tom, že cieľom sledovaným francúzskou vládou je šírenie francúzskeho jazyka a francúzskej literatúry. V tejto veci tiež súd konštatuje, že fakty, ktoré mala Komisia k dispozícii v čase prijatia rozhodnutia, vrátane tých, ktoré obsahoval list správnej rady žalobkyne zo 7. septembra 1992, boli takého charakteru, že mohli podporiť hodnotenie, ktoré vyslovila o realite a legitimitě tohto cieľa. Za týchto okolností je potrebné dospieť k záveru, že pri posudzovaní cieľa spornej pomoci sa Komisia nestretla s osobitnými ťažkosťami a že nebolo potrebné získať ďalšie informácie na uznanie kultúrneho charakteru tohto cieľa“.

(92) Francúzske orgány skutočne uviedli, že predmetná pomoc sledovala kultúrny cieľ spočívajúci v podpore šírenia diel vo francúzskom jazyku v nefrankofónnych krajinách. Išlo teda o aktívnu politiku, smerujúcu k ochrane a podpore kultúrnej rozmanitosti na medzinárodnej úrovni.

(93) Ochrana a podpora kultúrnej rozmanitosti patria medzi základné zásady európskeho modelu. Sú uvedené v článku 167 ods. 1 ZFEÚ (predtým článok 151 ods. 1 Zmluvy o ES): „Únia prispieva k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom rešpektuje ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňuje spoločné kultúrne dedičstvo“, a tiež v článku 167 ods. 4, ktorý ustanovuje, že „Únia zohľadní kultúrne aspekty vo svojej činnosti podľa iných ustanovení zmlúv, a to predovšetkým tak, aby sa rešpektovala a podporovala rozmanitosť jej kultúr“.

- (94) Komisia preto dospela k názoru, že pomoc, ktorú francúzske orgány poskytli CELF-u s cieľom zabezpečiť šírenie diel vo francúzskom jazyku, sledovala kultúrny cieľ.
- ii) Kritérium ovplyvňovania podmienok obchodu a hospodárskej súťaže v Únii v rozpore so spoločným záujmom
- (95) Komisia musí overiť, či predmetné opatrenia boli nevyhnutné a primerané vzhľadom na cieľ kultúrnej politiky sledovaný francúzskymi orgánmi.
- (96) Na úvod je potrebné pripomenúť, že v súlade s už citovaným rozsudkom súdu z 28. februára 2002 je potrebné posudzovať predmetné opatrenia v kontexte obstarávacieho exportného trhu kníh vo francúzskom jazyku.
- (97) Po prvé je potrebné preskúmať nevyhnutnosť pomoci.
- (98) Podľa francúzskych orgánov navrhlo dané opatrenia ministerstvo kultúry v roku 1980, v čase, keď niektoré subjekty pôsobiace v tejto oblasti (skupina Hachette a Messageries du livre) uvažovali o stiahnutí sa z obstarávacieho exportného trhu. Podľa francúzskych orgánov bol spochybný mechanizmus vytvorený tak, aby podnietil operátorov k pôsobeniu na trhu, aby mohli byť uspokojené všetky objednávky kníh vo francúzskom jazyku, pochádzajúce od kníhkupectiev situovaných v nefrankofónnych oblastiach. Zaručoval, že sa francúzske knihy mohli dostať do všetkých, aj tých najmenších kníhkupectiev vo vzdialených krajinách, a to aj za predpokladu, že potrebovali len niekoľko kníh, navyše často od rôznych vydavateľov.
- (99) SIDE uviedla, konkrétne v rámci pripomienok, ktoré zaslala v nadväznosti na rozhodnutie o rozšírení konania, že predmetná pomoc nebola nevyhnutná. Je pravdou, že sa niektoré subjekty vzdali v roku 1980 činnosti vývozného komisionára, SIDE však pripomína, že práve v tomto období bola založená ona samotná za účelom vstupu na trh. SIDE tiež spochybňuje fakt, že by CELF vykonával špecifickú činnosť spočívajúcu v spracovávaní malých objednávok. SIDE spochybňuje najmä číselné údaje, ktoré poskytli francúzske orgány, a domnieva sa, že v skutočnosti sú údaje týkajúce sa CELF-u a SIDE pomerne k obratu každej zo spoločností, počtu faktúr a počtu riadkov dosť podobné. V širšom kontexte SIDE spochybňuje pojem „malé objednávky“ v zmysle vymedzenom francúzskymi orgánmi. Podľa SIDE je výklad tohto pojmu svojvoľný, pretože náklady na spracovanie objednávky nezávisia podľa nej od výšky objednávky, ale od počtu riadkov.
- (100) Komisia sa domnieva, že nie je potrebné definitívne uzavrieť otázku nevyhnutnosti pomoci, pretože podmienky nevyhnutnosti a proporcionality sú kumulatívne a že v odôvodnení 121 sa dospeje k záveru, že nebolo dokázané splnenie podmienky proporcionality.
- (101) Po druhé, Komisia sa domnieva, že vplyv na obchod v rámci Európskej únie a narušenie hospodárskej súťaže spôsobené opatrením sú zanedbateľné, najmä vzhľadom na výšku opatrenia, veľmi nízku nahraditeľnosť medzi knihami vo francúzskom jazyku a v inom jazyku, ako aj na existujúci značný rozdiel v množstve frankofónnych kníh exportovaných do nefrankofónnych krajín z Francúzska na jednej strane a z Belgicka a Luxemburska na druhej strane.
- (102) Presnejšie, pokiaľ ide o obstarávací exportný trh kníh vo francúzskom jazyku, Komisia uvádza, že CELF a SIDE v rámci činnosti vývozného komisionára distribuujú knihy do nefrankofónnych krajín a území. Vo frankofónnych krajinách je miestny trh pokrytý veľkými vydavateľmi vďaka ich pobočkám alebo reprezentantom. Vývozné obstarávanie teda zohráva iba veľmi okrajovú úlohu na frankofónnych trhoch, ktoré však predstavujú hlavné odbytkiská pre knihy vo francúzskom jazyku.
- (103) Na vnútroštátnom trhu obstarávacom exportnom trhu kníh vo francúzskom jazyku pôsobia všeobecní komisionári ako SIDE a CELF, a v menšej miere špecializovaní komisionári, ktorí okrajovým spôsobom tiež predávajú priamo konečným užívateľom a okrajovým spôsobom konkurujú obom všeobecným komisionárom, ako aj istý počet kníhkupectiev, ktorí príležitostne uspokojujú objednávky zahraničných kníhkupectiev a online kníhkupectvá, ktorých činnosť však bola v období predmetných opatrení pomerne obmedzená.
- (104) Na predmetnom trhu bola teda žalujúca strana hlavným operátorom, ktorého sa dotkli sporné opatrenia. Na jednej strane francúzske orgány tvrdia, že program týkajúci sa malých objednávok bol v zásade prístupný každej spoločnosti, ktorá by o to požiadala a súhlasila by s podmienkami poskytnutia pomoci. Uvádzajú, že zamietnutie žiadosti SIDE ministerstvom kultúry v roku 1991 malo byť odôvodnené odmietnutím SIDE podriaďiť sa povinnosti transparentnosti, vyžadovanej pre priznanie tejto pomoci. Na druhej strane SIDE uviedla, že zamietnutie francúzskych orgánov súviselo so skutočnosťou, že je súkromnou spoločnosťou a nie družstvom vydavateľov. V roku 1996 po zrušení rozhodnutia Komisie z 18. mája 1993 však ministerstvo kultúry v snahe ukončiť konanie pripomenulo SIDE, že režim pomoci pre malé objednávky nie je svojou podstatou vyhradený CELF-u. Listom z 3. septembra 1996 jej navrhlo stretnutie s cieľom zistiť, či by bola za rovnakých podmienok transparentnosti spôsobilá vykonávať rovnaké služby ako CELF. Na stretnutí, ktoré sa konalo 26. septembra 1996, vedenie SIDE oznámilo ministerstvu kultúry, že odmieta využívať výhody programu, ktorého zlučiteľnosť s právom Spoločenstva by mohla Komisia spochybniť.

- (105) V každom prípade sa na základe skutočností už uvedených v odôvodnení 101 a nasledujúcich zdá, že nepriaznivý vplyv predmetných opatrení na podmienky obchodu a hospodárskej súťaže v Európskej únii bol relatívne obmedzený.
- (106) Po tretie, s cieľom určiť, či je opatrenie primerané, Komisia musí tiež porovnať výšku poskytnutej pomoci s nákladmi vynaloženými CELF-om na dosiahnutie cieľa sledovaného francúzskymi orgánmi.
- (107) Na tento účel je potrebné pripomenúť jednotlivé kroky procesu spracovania objednávok, na ktorých sa jednotlivé strany zhodli:
- a) príjem objednávky kníhkupectva;
 - b) kódovanie objednávky;
 - c) registrácia objednávky;
 - d) odoslanie objednávky vydavateľovi;
 - e) prijatie diel;
 - f) pridelenie fyzického umiestnenia každému zákazníkovi, „priehradky“, v ktorej sú objednané knihy uložené;
 - g) balenie.
- (108) Podľa francúzskych orgánov CELF znášal niektoré náklady spojené so spracovávaním „malých objednávok“. Francúzske orgány sa domnievajú, že na obstarávanom exportnom trhu sú s niektorými objednávkami spojené také dodatočné náklady, že poskytnutie služby nemôže byť rentabilné. Francúzske orgány uviedli, že na účely definície „malej objednávky“ stanovili prah 500 FRF (76,22 EUR) a že tento prah bol určený na základe skúseností. Francúzske orgány spresnili, že niektoré objednávky v hodnote nižšej ako 500 FRF môžu byť rentabilné, zatiaľ čo iné, vo vyššej hodnote, rentabilné nemusia byť. Cieľom bolo nájsť ekonomicky prijateľnú metódu, aby bol CELF ochotný prijímať malé objednávky napriek ich nerentabilnosti.
- (109) Ako Komisia uviedla v rozhodnutí o rozšírení konania, v rámci skúmania zlučiteľnosti pomoci prináleží francúzskym orgánom stanoviť výšku nákladov a skutočné náklady CELF-u.
- (110) V tejto veci Komisia v rozhodnutí o rozšírení konania požiadala francúzske orgány o poskytnutie niektorých informácií s cieľom vyvodiť dôsledky z rozsudku súdu a rozhodnutí o primeranosti pomoci. Konkrétne Komisia požiadala o poskytnutie týchto informácií:
- dostatočné opodstatnenie dôvodov, pre ktoré nie sú k dispozícii údaje o nákladoch spojených s malými objednávkami za jednotlivé skúmané roky a dostatočné preukázanie dôvodov, pre ktoré by malo byť prijateľné zovšeobecnenie údajov len na základe jediného roka 1994,
 - údaje umožňujúce zohľadnenie skutočných nákladov (a nie len odhadovaných nákladov) na spracovanie malých objednávok v roku 1994 (aspoň pre niektoré kategórie nákladov) a prípadné dostatočné opodstatnenie dôvodov, pre ktoré by mal byť prijateľný odhad týchto nákladov na základe celkových nákladov CELF-u,
 - presvedčivý rozdeľovací kľúč nákladov umožňujúci priradiť časť celkových nákladov k nákladom na spracovanie, ktorý môže byť uplatnený na všetky kategórie nákladov počas celého dotknutého obdobia,
 - informácie o vývoji podielu objednávok vybavených diaľkovým prenosom za dané roky,
 - náklady spojené s malými objednávkami bez uplatnenia neopodstatnených násobiacich koeficientov,
 - výpočet nákladov, ktoré vznikli CELF-u na spracovanie malých objednávok bez uplatnenia násobiacich koeficientov, ako aj za predpokladu použití násobiacich koeficientov v prípade objednávok vybavených diaľkovým prenosom,
 - stanovisko francúzskych orgánov k výpočtu súdu, podľa ktorého by bez použitia násobiacich koeficientov boli náklady na malé objednávky nižšie o 635 000 FRF (96 805,13 EUR), dokonca aj prípade, že by sa brali do úvahy len tie kategórie nákladov, na ktoré sa použil koeficient „tri“. Je potrebné pripomenúť, že podľa výpočtu súdu by tak bol hospodársky výsledok činnosti spracovania malých objednávok pozitívny vo výške 600 000 FRF (91 469,41 EUR),
 - stanovisko francúzskych orgánov k možnosti CELF-u disponovať primeraným ziskom.

- (111) Ako už Komisia uviedla v rozhodnutí o rozšírení konania, bez doplnujúcich vysvetlení a aktualizácie údajov francúzskymi orgánmi nie je schopná preskúmať účtovné uzávierky využitia programu na spracovanie malých objednávok, ktoré francúzske orgány poskytli za roky 1994 až 2001 v liste zo 17. januára 2003, ani vysvetlenia súvisiace s postupmi analýzy analytického účtovníctva, poskytnutými v liste z 5. marca 1998.
- (112) Francúzske orgány však neposkytli podrobné údaje, ktoré si Komisia vyžiadala v rozhodnutí o rozšírení konania, a vo veci primeranosti pomoci iba opätovne zaslali údaje, ktoré už poskytli 17. septembra 2002, 17. januára 2003 a 11. marca 2003 a ktoré Komisia ako také nemohla využiť vzhľadom na rozhodnutie súdu z 15. apríla 2008.
- (113) Listom z 8. októbra 2009 útvary Komisie preto pripomenuli francúzskym orgánom svoju žiadosť o zaslanie údajov ku konkrétnym uvedeným bodom, pričom uviedli, že pokiaľ tieto informácie nedostanú do desiatich pracovných dní, Komisia bude nútená prijať konečné rozhodnutie na základe informácií, ktoré má k dispozícii, v súlade s článkom 13 ods. 1 rokovacieho poriadku, čomu prípadne môže predchádzať vydanie príkazu na poskytnutie informácií podľa článku 10 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999.
- (114) Listom z 21. októbra 2009 francúzske orgány informovali, že nedisponujú ďalšími informáciami, ktoré by mohli poskytnúť a odkázali na svoje pripomienky zaslané 9. júna 2009.
- (115) Rozhodnutím z 20. novembra 2009 („rozhodnutie o príkaze na poskytnutie informácií“) preto Komisia rozhodla nariadiť Francúzsku, aby predložilo požadované informácie, pretože napriek opakovaným žiadam neboli tieto informácie poskytnuté.
- (116) Listom z 2. decembra 2009 francúzske orgány informovali, že nedisponujú ďalšími informáciami, ktoré by mohli Komisii poskytnúť a odkázali na svoje pripomienky zaslané 9. júna 2009.
- (117) V článku 13 rokovacieho poriadku sa ustanovuje, že „výsledkom preskúmania možnej protiprávnej pomoci bude rozhodnutie [...]. Ak členský štát nepostupuje v súlade s príkazom na poskytnutie informácie, toto rozhodnutie sa vykoná na základe dostupných informácií.“
- (118) Ako sa už uviedlo, francúzske orgány neposkytli Komisii údaje, ktoré Komisia od nich opakovane žiadala, naposledy v rozhodnutí o príkaze na poskytnutie informácií z 20. novembra 2009.
- (119) V súlade s článkom 13 rokovacieho poriadku preto Komisia prijala rozhodnutie na základe informácií, ktoré mala k dispozícii, a pripomenula, že francúzskym orgánom v každom prípade prináleží dokázať zlučiteľnosť skúmanej pomoci s vnútorným trhom, a teda primeranosť tejto pomoci.
- (120) Vzhľadom na rozsudok súdu z 15. apríla 2008 a údaje, ktoré mala Komisia k dispozícii, nemožno vychádzať zo zovšeobecnenia odhadovaných nákladov na spracovanie malých objednávok za rok 1994. Tiež sa nezdá byť možné použiť nepodložený rozdeľovací kľúč na náklady a vychádzať z údajov, na ktoré boli použité neopodstatnené násobiace koeficienty, najmä na objednávky spracované diaľkovým prenosom. Vzhľadom na výpočet nákladov spojených so spracovaním malých objednávok uvedený v rozsudku súdu, a vzhľadom na to, že francúzske orgány neposkytli Komisii údaje, ktoré by umožnili odpovedať na pochybnosti vo veci primeranosti pomoci, ktoré Komisia vzniesla v rozhodnutí o rozšírení konania, nebola dokázaná deficitná povaha činnosti spracovania malých objednávok.
- (121) Komisia preto dospela k záveru, že nie je preukázané, že pomoc poskytnutá v rokoch 1994 až 2001 je v súlade s kritériom proporcionality.
- (122) Táto pomoc preto nie je zlučiteľná podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ.
- b) *Posúdenie pomoci so zreteľom na článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ*
- (123) V článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ (predtým článok 87 ods. 3 písm. c) ES) sa uvádza, že „za zlučiteľnú s vnútorným trhom možno považovať [...] pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, ak táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“.
- (124) V súlade s rozsudkom súdu z 15. apríla 2008 sa výnimka podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ [predtým článok 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES] nemôže uplatňovať na pomoc, ktorá bola CELF-u poskytnutá v rokoch 1980 až 1993. Je teda potrebné určiť, či by sa na túto pomoc mohla uplatňovať výnimka podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ [predtým článok 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES].

- (125) Rovnako je potrebné postupovať v prípade pomoci poskytnutej od roku 1994 do konca roka 2001, kde Komisia v odôvodnení 122 dospela k záveru, že výnimka podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ [predtým článok 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES] sa neuplatňuje.
- (126) S cieľom určiť, či by sa na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ dalo rozhodnúť o zlučiteľnosti pomoci, Komisia musí overiť, či predmetná pomoc sledovala cieľ spoločného záujmu a či nepriaznivo neovplyvňovala obchod v rozpore so spoločným záujmom.
- (127) Komisia sa domnieva, že pomoc skutočne sleduje spoločný záujem tak, ako bol stanovený. V tejto veci je potrebné pripomenúť, že uvedenie výnimky podľa pôvodného článku 87 ods. 3 písm. d) ES [teraz článok 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ] do Zmluvy o Európskej únii potvrdilo politiku Komisie podľa pôvodného článku 92 ods. 3 písm. c) pred nadobudnutím platnosti Zmluvy o Európskej únii. Komisia totiž v minulosti na základe tohto článku schválila pomoc sledujúcu kultúrne ciele. Tento postup potvrdili súdy Európskej únie, napríklad v už citovanom rozsudku súdu z 18. septembra 1995, v ktorom súd dospel k záveru, že Komisia bola na základe pôvodného článku 92 ods. 3 písm. c) ES oprávnená prijať priaznivé rozhodnutie vo veci troch režimov pomoci riadených CELF-om (pomoc na nákladnú leteckú dopravu, program Stránka po stránke a Program Plus).
- (128) Komisia sa naopak domnieva, že primeranosť pomoci sledovanému cieľu nebola preukázaná.
- (129) V rozhodnutí o rozšírení konania, ako aj následne v rozhodnutí o príkaze na poskytnutie informácií Komisia požiadala francúzske orgány o vyjadrenie pripomienok vo veci primeranosti pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.
- (130) Ako už bolo uvedené, francúzske orgány neposkytli Komisii údaje, na základe ktorých by bolo možné preukázať primeranosť pomoci poskytovanej od roku 1980 a ktoré si Komisia naposledy vyžiadala v rozhodnutí o príkaze na poskytnutie informácií z 20. novembra 2009.
- (131) Podľa článku 13 rokovacieho poriadku Komisia preto prijala rozhodnutie na základe informácií, ktoré mala k dispozícii, a pripomenula, že francúzskym orgánom v každom prípade prináleží dokázať zlučiteľnosť skúmanej pomoci s vnútorným trhom, a teda primeranosť tejto pomoci.
- (132) *Mutadis mutandis* tu možno uplatniť zdôvodnenie už podané o primeranosti pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ.
- (133) Komisia preto dospela k názoru, že nie je preukázané, že poskytnutá pomoc spĺňa kritérium proporcionality.
- (134) Záverom Komisia dospela k názoru, že predmetné opatrenie nie je zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

C. Posúdenie opatrenia so zreteľom na článok 106 ods. 2 ZFEÚ

- (135) Francúzske orgány opakovane vyhlásili, že CELF bol poverený výkonom verejnej služby a že sporné opatrenia majú byť posúdené podľa ustanovení článku 106 ods. 2 ZFEÚ (predtým článok 86 ods. 2 Zmluvy o ES).
- (136) V tomto článku sa ustanovuje, že „podniky poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo podniky, ktoré majú povahu fiškálneho monopolu, podliehajú pravidlám zmlúv, najmä pravidlám hospodárskej súťaže, za predpokladu, že uplatňovanie týchto pravidiel neznemožňuje právne alebo v skutočnosti plniť určité úlohy, ktoré im boli zverené. Rozvoj obchodu nesmie byť ovplyvnený v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so záujmami Únie.“
- (137) Predovšetkým je v tomto prípade potrebné preskúmať, či ide o službu všeobecného hospodárskeho záujmu. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že s výnimkou sektorov, kde už táto otázka bola predmetom právnej úpravy Európskej únie, členské štáty disponujú širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o povahu služieb, ktoré možno označiť za služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Úlohou Komisie je preto dohliadať na to, aby pri tejto miere voľnej úvahy nedochádzalo k zjavne nesprávnemu posúdeniu, pokiaľ ide o vymedzenie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu.
- (138) V tomto prípade francúzske orgány opakovane uviedli, že CELF bol poverený osobitnou úlohou výkonu verejnej služby kultúrneho charakteru, spočívajúcej v spracovaní všetkých objednávok frankofónnych diel pochádzajúcich z kníhkupectiev v zahraničí, bez ohľadu na veľkosť objednávok a ich povahu. Komisia sa domnieva, že táto osobitná úloha by skutočne mohla predstavovať službu všeobecného hospodárskeho záujmu.

- (139) Po druhé je potrebné overiť, či bol CELF naozaj poverený službou všeobecného hospodárskeho záujmu. Podľa judikatúry Európskej únie musia byť dané spoločnosti poverené štátom, ktorý predmetnú službu riadi, prostredníctvom jedného alebo viacerých úradných aktov, ktorých formu si určia členské štáty.
- (140) V tomto prípade francúzske orgány predložili viacero dohôd uzavretých medzi CELF-om a ministerstvom kultúry, ktoré podľa nich dokazovali, že CELF bol riadne poverený poskytovaním danej služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Podľa francúzskych orgánov riaditeľstvo pre knihy a čítanie každý rok až do roku 2001 uzavrelo s CELF-om dohodu.
- (141) Francúzske orgány však napriek žiadostiam Komisie, vrátane rozhodnutia o príkaze na poskytnutie informácií, nepredložili kópie dohôd o verejnej službe za všetky príslušné roky.
- (142) Okrem toho v dohodách, ktoré má Komisia k dispozícii, nie je presne stanovená povaha záväzkov verejnej služby (napr. v dohode nie je uvedená suma, od ktorej sa objednávky považujú za „malé objednávky“). Z toho vyplýva, že dokonca ani pre tieto roky neexistuje akt, ktorý by presne vymedzoval záväzky verejnej služby prislúchajúce CELF-u.
- (143) V dôsledku toho Komisia dospela k názoru, že nebolo dokázané, že CELF bol riadne, prostredníctvom právneho aktu v každom z predmetných rokov, poverený výkonom danej verejnej služby.
- (144) Napokon, a bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť vo veci podmienky nevyhnutnosti pomoci, pretože podmienky sú kumulatívne, Komisia napokon dospela k záveru, že ani podmienka proporcionality nie je splnená.
- (145) V skutočnosti nie je v zmluvách, ktoré má Komisia k dispozícii, žiadne vysvetlenie spôsobu, ktorým sa vypočítala výška pomoci. Povinnosť uložená CELF-u predkladať vyúčtovania použitia subvencie nie je navyše doplnená žiadnou presnou definíciou parametrov výpočtu a kontroly nákladov na výkon verejnej služby, ktorá by umožnila overiť, či nedochádza k nadmernej kompenzácii. Okrem toho aj keď je v dohodách ustanovený prenos pomoci z jedného roka na druhý v prípade nespotrebovania časti subvencie, neobsahujú žiadne podrobnosti o fungovaní tohto mechanizmu, ktorý, ako sa napokon zdá, nebol uplatňovaný. Francúzske orgány napokon v širšom kontexte, a ako je uvedené v rámci analýzy kritéria proporcionality podľa článku 107 ods. 3 ZFEÚ, neposkytli údaje dokazujúce primeranosť pomoci so zreteľom na jednotlivé body rozsudku súdu.
- (146) Francúzske orgány tak Komisii neposkytli údaje, ktoré by umožnili dokázať primeranosť pomoci podľa článku 106 ods. 2 ZFEÚ a ktoré od nich Komisia žiadala naposledy v rozhodnutí o príkaze na poskytnutie informácií z 20. novembra 2009.
- (147) V súlade s článkom 13 rokovacieho poriadku Komisia preto prijala rozhodnutie na základe informácií, ktoré mala k dispozícii, a pripomenula, že francúzskym orgánom v každom prípade prináleží dokázať zlučiteľnosť skúmanej pomoci s vnútorným trhom, a teda primeranosť tejto pomoci.
- (148) Komisia tak z rovnakých dôvodov, ako sú uvedené v rámci analýzy primeranosť pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ, dospela k záveru, že nie je dokázané, že poskytnutá pomoc spĺňa kritérium proporcionality.
- (149) Komisia tak dospela k záveru, že podmienky uplatňovania článku 106 ods. 2 ZFEÚ nie sú splnené.
- (150) Záverom Komisia dospela k názoru, že mechanizmus pomoci, nazvaný Program „malé objednávky“ a uplatňovaný Francúzskom v prospech CELF-u od roku 1980 do konca roka 2001, predstavuje pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom.

5. PREMLČACIA LEHOTA, VÝNIMOČNÁ OKOLNOSŤ, LEGITÍMNA DÔVERA, ZÁSADA PRÁVNEJ ISTOTY, ZÁSADA PROPORCIONALITY

- (151) Za predpokladu, že poskytnutá štátna pomoc je protiprávna a nezlučiteľná, Komisia musí za normálnych okolností nariadiť danému členskému štátu, aby prijal všetky potrebné opatrenia s cieľom vymôcť pomoc od jej príjemcu. V článku 14 nariadenia (ES) č. 659/99 sa ustanovuje, že „kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu“.
- (152) Komisia však musí brať ohľad na tieto skutočnosti.

- (153) Po prvé v článku 15 nariadenia (ES) č. 659/1999 sa ustanovuje, že právomoci Komisie vymáhať pomoc podliehajú premlčacej lehote desať rokov. Premlčacia lehota začína dňom, kedy sa protiprávna pomoc udelila príjemcovi a akékoľvek opatrenie vykonané Komisiou alebo členským štátom, konajúcim na žiadosť Komisie v súvislosti s protiprávnou pomocou, preruší premlčaciu lehotu.
- (154) Ako už Komisia uviedla v rozhodnutí o rozšírení konania, bez osobitných pripomienok k tomuto bodu od zúčastnených strán bude toho názoru, že pravidlo premlčacej lehoty uvedené v predchádzajúcom odôvodnení sa v tomto prípade môže použiť. Súdny dvor v rozsudku z 5. októbra 2006 vo veci *Transalpine*⁽¹⁾ dospel k záveru, že v prípade, keď nariadenie (ES) č. 659/1999 obsahuje pravidlá procesnej povahy, uplatňujú sa tieto pravidlá na všetky správne konania v oblasti štátnej pomoci prebiehajúce pred Komisiou v čase, keď nariadenie ES č. 659/1999 nadobudlo účinnosť, konkrétne 16. apríla 1999. Tento prípad je súčasťou konania vo veci formálneho zisťovania otvoreného od 30. júna 1996.
- (155) Keďže v tomto prípade bola pomoc poskytnutá každý rok od roku 1980 a Komisia zaslala žiadosť o informácie francúzskym orgánom v apríli 1992, zdá sa, že pomoc vyplatenú CELF-u v rokoch 1980 a 1981 už nemožno vymáhať vzhľadom na uplynutie premlčacej lehoty.
- (156) Po druhé, Komisia nepožaduje vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva Európskej únie. Podľa judikatúry Európskej únie je totiž Komisia povinná zohľadniť výnimočné okolnosti, na základe ktorých nenariadi vymáhanie neoprávnene poskytnutej pomoci, pokiaľ je toto vymáhanie v rozpore so všeobecnou zásadou práva Európskej únie.
- (157) V tomto kontexte Komisia v rozhodnutí o rozšírení konania vyzvala francúzske orgány, príjemcu pomoci a všetky zúčastnené strany, aby predložili svoje pripomienky vo veci uplatňovania zásady legitímnej dôvery, zásady právnej istoty alebo akejkoľvek inej zásady v tomto prípade, ktorá by mohla viesť Komisiu k rozhodnutiu nepožadovať vymáhanie pomoci.
- (158) Komisia uvádza, že francúzske orgány sa vo svojich pripomienkach vyjadrili, že existujú výnimočné okolnosti, ktoré môže odôvodniť obmedzenie povinnosti vrátiť túto pomoc. Naopak *SIDE* sa domnieva, že sa takéto výnimočné okolnosti nevyskytli.
- (159) V tejto veci Komisia pripomína, že v rámci prejudiciálnych otázok položených Súdnemu dvoru v uvedenej veci CELF sa vnútroštátny súd v podstate opýtal, či prijatie troch po sebe nasledujúcich rozhodnutí, ktorými Komisia vyhlasuje pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ktoré následne zrušil súd Spoločenstva, môže samo osebe byť výnimočnou okolnosťou, ktorá môže odôvodniť obmedzenie povinnosti príjemcu vrátiť túto pomoc.
- (160) Súdny dvor v rozsudku z 11. marca 2010 najprv odkázal na rozsudok z 12. februára 2008, v ktorom v bode 65 a nasledujúcich uviedol, že po tom, ako bolo zrušené kladné rozhodnutie Komisie, nemožno vylúčiť možnosť prijímateľa neoprávnene poskytnutej pomoci odvolávať sa na výnimočné okolnosti, o ktoré by mohol oprávnené oprieť svoju dôveru v súlad tejto pomoci s právom, a z toho dôvodu vzniesť námietky proti jej vráteniu⁽²⁾.
- (161) Súdny dvor však v tomto rozhodnutí tiež uviedol, že legitímna dôvera príjemcu pomoci sa nemôže zakladať na kladnom rozhodnutí Komisie, na jednej strane keď proti tomuto rozhodnutiu bolo v lehote podané odvolanie a následne bolo toto rozhodnutie zrušené súdom Európskej únie, na druhej strane ani pokiaľ neuplynie lehota na podanie odvolania, alebo, v prípade podania takéhoto odvolania, pokiaľ súd Európskej únie neprijme rozhodnutie s konečnou platnosťou⁽³⁾.
- (162) V tomto prípade Súdny dvor v rozsudku z 11. marca 2010 uviedol, že zrušenie tretieho pozitívneho rozhodnutia Komisie rozsudkom súdu z 15. apríla 2008 nemôže samo osebe vyvolať legitímnu dôveru, ani nepredstavuje výnimočnú okolnosť⁽⁴⁾.
- (163) Súdny dvor dodal, že neobvyklý sled troch zrušení *a priori* poukazuje na zložitosť právnej veci a zďaleka nie je dôvodom pre legitímnu dôveru, skôr sa ukazuje, že môže zvýšiť pochybnosti príjemcu o zlučiteľnosti spornej pomoci. Pripúšťa, že tri po sebe idúce odvolania, ktoré vedú k trom zrušeniam sú veľmi neobvyklou situáciou, ale domnieva sa, že takéto okolnosti sú súčasťou zvyčajného fungovania súdneho systému, ktorý ponúka subjektom práva, ktoré sa domnievajú, že znášajú dôsledky nezákonnosti pomoci, možnosť konať s úmyslom dosiahnuť zrušenie po sebe nasledujúcich rozhodnutí, ktoré považujú za pôvod tejto situácie.

⁽¹⁾ Rozsudok Súdného dvora z 5. októbra 2006 vo veci C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, Zb. 2006, s. I-09957, bod 34.

⁽²⁾ Bod 42 a nasledujúce.

⁽³⁾ Body 66 až 68.

⁽⁴⁾ Bod 50 a nasledujúce.

- (164) V tomto prípade sa Súdny dvor okrem toho domnieva, že existenciu výnimočnej okolnosti nemožno navyše akceptovať ani so zreteľom na zásadu právnej istoty⁽¹⁾. Kým totiž Komisia neprijme rozhodnutie, ktorým pomoc schváli, a dovedty, kým neuplynie lehota na podanie žaloby proti takémuto rozhodnutiu, nemá príjemca žiadnu istotu o zákonnosti pomoci, a tak sa uvedený príjemca nemôže dovoliavať ani zásady ochrany legítimnej dôvery ani zásady právnej istoty.
- (165) Navyše, ako to Súdny dvor uviedol v rozsudku z 11. marca 2010⁽²⁾, existenciu výnimočnej okolnosti v tomto prípade nemožno prijať so zreteľom na zásadu proporcionality. Zrušenie protiprávnej pomoci prostredníctvom jej vymáhania je totiž logickým dôsledkom konštatovania jej nezákonnosti tak, že vymáhanie tejto pomoci s cieľom obnoviť pôvodný stav nemôže byť v zásade považované za neprimerané opatrenie vzhľadom na ciele ustanovení zmluvy v oblasti štátnej pomoci.
- (166) Súdny dvor preto dospel k záveru, že skutočnosť, že Komisia prijala tri po sebe nasledujúce rozhodnutia, ktorými vyhlásila pomoc za zlučiteľnú a ktoré následne zrušil súd Spoločenstva, nemôže byť sama osebe výnimočnou okolnosťou, ktorá by mohla odôvodniť obmedzenie povinnosti príjemcu vrátiť túto protiprávnu a nezlučiteľnú pomoc.
- (167) So zreteľom na predchádzajúce a vzhľadom na to, že neexistujú iné skutočnosti, ktoré by mohli predstavovať výnimočnú okolnosť, Komisia dospela k záveru, že v tomto prípade sa nevyškýta žiadna výnimočná okolnosť, ktorá by mohla obmedziť povinnosť CELF-u vrátiť predmetnú pomoc (s výnimkou pomoci vyplatené v rokoch 1980 a 1981, ako už bolo vysvetlené).
- (168) Podľa článku 14 nariadenia (ES) č. 659/99 francúzske orgány teda musia od CELF-u vymáhať sumu, ktorú mu poskytl ako pomoc v rámci programu „malé objednávky“ v rokoch 1982 až 2001.
- (169) Z tabuľky⁽³⁾ vyplýva, že celková suma pomoci, ktorú CELF získal v rokoch 1982 až 2001 a ktorú treba vymáhať, je vo výške 4 631 401 EUR, ku ktorej treba pripočítať úroky.
- (170) Podľa článku 14 ods. 2 nariadenia (ES) č. 659/99 pomoc, ktorú treba vymáhať, má tiež zahŕňať zložené úroky, ktoré plynú odo dňa poskytnutia protiprávnej pomoci príjemcovi až do dňa jej skutočného vrátenia.
- (171) Ako však vyplýva z rozsudku Súdneho dvora z 12. októbra 2000 vo veci Magefesa⁽⁴⁾, ak je spoločnosť v konkurze a vnútroštátne právne predpisy to stanovujú, úroky splatné po vyhlásení konkurzu spoločnosti z pomoci neoprávnene získanej pred týmto vyhlásením sa neuhrádzajú.
- (172) V tejto veci je treba uviesť, že v oznámení zaslanom 27. januára 2010 francúzske orgány informovali Komisiu o situácii, v akej sa CELF v súčasnosti nachádza.
- (173) So zreteľom na finančnú situáciu CELF-u bolo voči nemu začaté konanie o ochrane pred veriteľmi 25. februára 2009. Menovaný bol správca konkurznej podstaty.
- (174) Z dôvodu sporu vo veci štátnej pomoci francúzsky štát oznámil tieto pohľadávky: 11 885 785,02 EUR (z titulu splatenia úrokov v súlade s už citovaným rozsudkom Conseil d'État z 19. decembra 2008) a 4 814 339,90 EUR (z titulu prípadného vrátenia istiny pomoci získanej v rokoch 1980 – 2001).
- (175) Francúzske orgány uviedli, že zo súpisu pohľadávok vyplýva, že sporné pohľadávky predstavujú 17 045 039,50 EUR z celkovej sumy oznámených záväzkov vo výške 21 254 232,29 EUR.
- (176) Keďže ozdravenie bolo zjavne nemožné, správca konkurznej podstaty požiadal o zmenu z konania o ochrane pred veriteľmi na súdnu likvidáciu predovšetkým z dôvodu štátom oznámených pohľadávok.
- (177) Rozsudkom z 9. septembra 2009 Tribunal de Commerce de Paris konštatoval existenciu záväzkov, ktoré vylučujú perspektívu pokračovania činnosti, vyhlásil súdnu likvidáciu CELF-u a určil likvidátora. Súd stanovil lehotu v trvaní dvoch rokov, po uplynutí ktorej má byť ukončenie likvidácie preskúmané. Francúzske orgány uviedli, že prebiehajúce a/alebo ďalšie súdne spory by však mohli odôvodnene spôsobiť neskoršie ukončenie súdnej likvidácie.

6. VYMÁHANIE

⁽¹⁾ Bod 53.

⁽²⁾ Bod 54.

⁽³⁾ Pozri tabuľku uvedenú v odôvodnení 60 tohto rozhodnutia.

⁽⁴⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 12. októbra 2000 vo veci C-480/98 Komisia/Španielsko („Magefesa“), Zb. 2000, s. I-08717.

(178) Francúzske orgány uviedli, že všetci zamestnanci CELF-u boli prepustení a likvidačná skupina bola rozpustená 31. decembra 2009. Cieľom posledných prebiehajúcich operácií je vymáhanie nesplatených pohľadávok od zákazníkov.

(179) Francúzske orgány v elektronickej správe z 9. marca 2010 uviedli, že likvidačné konanie týkajúce sa CELF-u prebiehalo podľa obvyklých pravidiel likvidačného konania podnikov.

(180) Podľa informácií, ktoré francúzske orgány poskytli Komisii, CELF už v súčasnosti nevykonáva žiadnu hospodársku činnosť.

(181) Vzhľadom na prebiehajúce likvidačné konanie CELF-u francúzske orgány teda musia v rámci svojej povinnosti vymáhať nezlučiteľnú pomoc obzvlášť dohliadať na dodržiavanie judikatúry uplatniteľnej v prípade likvidácie prijímajúceho podniku⁽¹⁾. To zahŕňa najmä predaj aktív CELF-u za trhové ceny, zapísanie pohľadávok štátu súvisiacich s vymáhaním protizákonnej a nezlučiteľnej pomoci do pohľadávok podniku v likvidácii, a účinné uplatňovanie svojich práv veriteľá vo všetkých etapách konania až do ukončenia likvidácie.

(182) Pokiaľ ide o výpočet úrokov, je potrebné uviesť, že vo francúzskom práve sa v článku L 622-28 Obchodného zákonníka sa ustanovuje, že „rozhodnutím o začatí [konania o ochrane pred veriteľmi] sa pozastavuje plynutie zákonných a zmluvných úrokov, ako aj úrokov z omeškania a prirážok“.

(183) V tejto veci sa preto čiastky poskytnuté CELF-u zvyšujú o úroky odo dňa, kedy boli vyplatené až do 25. februára 2009, dátumu rozhodnutia Tribunal de Commerce de Paris o začatí konania o ochrane pred veriteľmi, ktoré bolo následne zmenené na súdnu likvidáciu rozhodnutím z 9. septembra 2009.

7. ZÁVER

(184) Komisia konštatuje, že Francúzsko neoprávnene poskytlo pomoc v prospech CELF-u v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ.

⁽¹⁾ Pozri bod 63 a nasledujúce oznámenia Komisie – K efektívnemu vykonávaniu rozhodnutí Komisie prikazujúcich členským štátom vymáhať neoprávnene poskytnutú a nezlučiteľnú štátnu pomoc (Ú. v. EÚ C 272, 15.11.2007, s. 4).

(185) Táto pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom a musí byť vymáhaná francúzskymi orgánmi, s výnimkou súm vyplatených v rokoch 1980 a 1981, pre ktoré uplynula premlčacia lehota.

(186) Francúzske orgány musia teda vymáhať od CELF-u sumu vo výške 4 631 401 EUR, ktorú treba zvýšiť o úroky z každej každoročne poskytovanej pomoci od roku 1982. Sumy, ktoré treba vymáhať, sa zvyšujú o úroky odo dňa, kedy boli príjemcovi vyplatené, až do 25. februára 2009, dátumu rozhodnutia Tribunal de Commerce de Paris o začatí konania o ochrane pred veriteľmi,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc neoprávnene poskytnutá Francúzskom v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v prospech Družstva pre vývoz francúzskej knihy (CELF) je nezlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 2

1. Francúzsko je povinné vymáhať sumu vo výške 4 631 401 EUR zodpovedajúcu sumám poskytnutým CELF-u v rokoch 1982 až 2001 z titulu pomoci uvedenej v článku 1.

2. Sumy, ktoré sa majú vymáhať, sa zvyšujú o úroky odo dňa ich vyplatenia príjemcovi až do 25. februára 2009, dátumu rozhodnutia Tribunal de Commerce de Paris o začatí konania o ochrane pred veriteľmi.

3. Úroky sa vypočítajú na základe zloženej úrokovej sadzby v súlade s kapitolou V nariadenia (ES) č. 794/2004.

Článok 3

1. Vrátenie pomoci uvedenej v článku 2 sa musí uskutočniť bezodkladne a účinne.

2. Francúzsko zabezpečí, aby sa toto rozhodnutie vykonalo do štyroch mesiacov od dátumu jeho oznámenia.

Článok 4

1. Do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia Francúzsko poskytne tieto informácie:

a) celkovú výšku sumy (istina a úroky), ktorú má príjemca vrátiť;

b) podrobný opis prijatých a plánovaných opatrení s cieľom dodržať ustanovenia tohto rozhodnutia;

rozhodnutia. Okrem toho poskytnete podrobné informácie o sume pomoci a úrokoch, ktoré už príjemca vrátil.

c) dokumenty, ktoré preukazujú, že príjemcovi bolo nariadené pomoc vrátiť.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Francúzskej republike.

V Bruseli 14. decembra 2010

2. Francúzsko bude Komisiu informovať o pokroku vnútroštátnych opatrení prijatých s cieľom vykonať toto rozhodnutie až do úplného vrátenia pomoci uvedenej v článku 2. Na žiadosť Komisie bezodkladne predloží informácie týkajúce sa prijatých a plánovaných opatrení s cieľom dodržať ustanovenia tohto

Za Komisiu
Joaquín ALMUNIA
podpredseda